

som aldrig — jeg tror ikke at de sidste 10 Aar — er negtet nogen som helst Bevilling til denne Fabrikdrift, som har været forlangt hos Regjeringen) og selv indenfor denne Grænse af den Mil fra Kjøbstæderne har der dog vist visse Tilfælde, hvor Forholdene særlig talte derfor, været ansøgt om og givet saadanne Bevillinger. Jeg tror derfor, at man maa sige, at den nuværende Lodgivning hidtil ikke har været til Hinder for saa Henseende, og liges overfor den Frygt, der har reist sig paa ikke saa Steder, dels i vore Kjøbstæder og dels mellem Brændevinsbrænderne, for de skadelige Folger, som det kunde have for deres Næring, om man vilde give den Frihed, som Regjeringen har foreslaaet, fandt jeg, at der kunde være nogen rimelig Anledning til at sige: Vel, saa blive vi ved det Bestaaende. Nu ser jeg, at Flertallet af Udvalget har ment, at det var ufornødent at tage Hensyn dertil. Jeg maa ganske henstille denne Sag; jeg kan kun sige, at jeg anser for principrigtigt, hvad Udvalgets Flertal har foreslaaet, men jeg tror, at man af Hensyn til samtlige forhaandenværende Omstændigheder ikke uden Nødvendighed bør vække Uro og Betyrning paa de forskellige Steder, og at man for at lette Sagens videre Gang gjerne kan blive staaende ved, hvad Landstinget har foreslaaet. Jeg for mit Vedkommende kunde være mest tilbøjelig hertil. Denne Side af Sagen er altsaa i mine Dine — som de Herre vil se — en ganske underordnet Side af Spørgsmaalet, men af meget stor Betydning er den anden Side, nemlig den, der vedrører Forandringen i den nuværende Bestattingsform, hvormed der blev gjort en Overgang — vistnok en meget simpel, men dog en bestemt Overgang — til et nyt System for Bestattningen, nemlig den saakaldte Abbyttebestattning. Jeg har dels i de Motiver til Lovforslaget, som trykte have været meddelte Rigsdagen, dels i flere udførlige Foredrag i det andet Thing haft Leilighed til at gjøre Rede for hvilken stor og væsentlig Betydning det i mine Dine havde for hele denne Industri, om man nu gik over til denne Abbyttebestattning. Jeg anser det for at være et særdeles vigtigt Spørgsmaal, naar vi skulle haabe, at denne Industri her

i Landet skal naae en virkelig blomstrende Tilstand, og det var mig derfor meget smerteligt, at jeg ikke kunde trænge igennem med denne min Dørløbsvisning i det andet Thing. Grunden hertil maa jeg imidlertid forklare for det høje Thing. Den første Grund dertil var den, at kort efter at Sagen var kommen under Forhandling i det andet Thing, afholdtes der et stort Møde af Brændevinsbrænderne fra hele Landet her i Kjøbenhavn, og paa dette Møde blev den foreslaaede Plan drøftet; man udtalte sig der i Almindelighed imod den og foreslog i den Henseende at blive ved det Gamle, og man vedtog en Resoluttion i den Henseende. Det viste sig imidlertid, at en stor Mængde — i alt Sald Udskillige — af dem, som havde været tilstede ved dette Møde, ikke havde haft den tilstrækkelige Leilighed til at sætte sig ind i alle de Forhold, som komme i Betragtning ved denne Sags Afgjørelse, og derfor er det ogsaa senere blevet tydeligt, at en Del af dem, som tidligere havde været bestemte Modstandere af den den Gang foreslaaede Bestattning, ere komne til at erkende, at de i deres Modstand derimod have taget fejl. Dette gælder navnlig om to Klasser Fabrikanter, nemlig for det første de mindre Brændevinsbrænderne, som ere blevne omtalte flere Gange her i Dag, de ere ved at efterse, hvor Meget de komme til at staa af hver Pot Brændevin, komme til at se, at det Udbytte, de større Brændevinsbrænderne i dette Møde havde vedkjendt sig at faae af en Tønde Karrum, var meget større end deres, hvorefter altsaa Folgen vil blive, at den Skat, som de maa betale af hver Pot Brændevin, de kunne sælge, i Virkeligheden er større end den, de større Brændevinsbrænderne maa betale. Det er det Thing maa nemlig erindre, at der nu ikke staaes af hver Pot Brændevin, men af hver Tønde, som indløses; naar altsaa en Brændevinsbrænder kan faae f. Ex. 24 Potter Brændevin ud af denne Tønde, og en anden kun kan faae 16, saa kommer altsaa den første til at betale 4 R. i Skat for hver 6 R., som den anden maa betale. Det er nu altsaa gaaet op for dem, at det virkelig forholdt sig, som jeg havde sagt, men de havde ikke troet mig. Disse mindre Fabrikanter ere